

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
Médiatanács

Ügyiratszám: MN/30482-11/2016.
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **személyes adat**
E-mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem elbírálása

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG MÉDIATANÁCSÁNAK

1365/2016. (XI.30.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: **Hatóság**) Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **személyes adat** (**személyes adat** a továbbiakban: **Kérelmező**) a TV2 Média Csoport Kft. (1145 Budapest, Róna u. 174., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) TV2 elnevezésű csatornáján 2016. október 11-én 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámmal kapcsolatban, 2016. október 13-án benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján 2016. október 14-én indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

e l u t a s í t j a.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácshoz benyújtandó keresetlevéllel. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérhet. A keresetet a bíróság 60 napon belül bírálja el.

I N D O K O L Á S

A Kérelmező a Médiatanácshoz 2016. október 13-án érkezett MN/30482-1/2016. ügyiratszámú iktatott beadványában (a továbbiakban: **kérelem**) a Médiaszolgáltató TV2 elnevezésű csatornáján 2016. október 11-én 18 órától sugárzott „Tények” című műsorszámban elhangzott tájékoztatás kiegyensúlyozottságát kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (**Mttv.**) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (**Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményét, amikor a tárgyi műsorszámban közreadott híradással, mely szerint *"a választópolgárok több mint 98%-a nemet mondott a kényszerbetelepítésre"*, hamis információt közölt.

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltatónak címzett kifogását.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltató médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja értelmében a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató JBE médiaszolgáltató.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Médiatanács hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2016. október 14-én hatósági eljárás indult és a Médiatanács a 2016. október 14-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/30482-2/2016. ügyiratszámú, postai úton megküldött végzésével függő hatályú döntést hozott a Ket. 71/A. § (1)-(2) és (4) bekezdése alapján.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmező is, érdemben elbírálandó.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv. 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közzétételétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közzetésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Kérelmező beadványához mellékelte a Médiaszolgáltatónak címzett kifogását, ám abból nem volt megállapítható, hogy a Kérelmező a kifogást határidőn belül megküldte-e, illetve az megérkezett-e a Médiaszolgáltatóhoz (a kérelem mellékleteként csatolt, a Médiaszolgáltatónak küldött elektronikus levélben ugyanis nem volt látható, hogy a Kérelmező azt mely napon, mely időpontban küldte el, továbbá az annak megérkezését bizonyító, visszaigazoló e-mail sem volt fellelhető a mellékletben).

Erre tekintettel a Médiatanács a 2016. október 14-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/30482-3/2016. ügyiratszámú, postai úton megküldött végzésével nyilatkozattételre hívta fel a Kérelmezőt a tekintetben, hogy a tárgyi műsorszámban elhangzottakkal kapcsolatos kifogását határidőben megküldte-e és az megérkezett-e a Médiaszolgáltatóhoz. Amennyiben igen, úgy csatolja a Médiaszolgáltatóhoz fordulás tényét megfelelően igazoló dokumentumot (pl. fakhívás-jelentés, térítvevény, a Médiaszolgáltatónak történő elküldést igazoló, illetve az annak megérkezését visszaigazoló elektronikus levelezés).

(Az MN/30482-2/2016. és MN/30482-3/2016. ügyiratszámú végzések „nem kereste” jelzésű térítvevényvel érkeztek vissza a Hatósághoz.)

A Kérelmező a 2016. november 3-án a hatósághoz küldött elektronikus levelében az MN/30482-2/2016. és MN/30482-3/2016. ügyiratszámú végzések elektronikus úton történő kézbestését kérte, tekintettel arra, hogy elektronikus úton kezdeményezte a hatósági eljárást.

A Hatóság 2016. november 4-én elektronikus levél útján megküldte az MN/30482-2/2016. és MN/30482-3/2016. ügyiratszámú iratok szkennelt változatát, valamint tájékoztatta a Kérelmezőt, hogy a tárgyi végzések papír formában történő kibocsátása a hiánypótlási felhívásban foglaltak technikai teljesíthetőségének biztosítása érdekében történt.

A Kérelmező a 2016. november 4-én, elektronikus úton érkezett, MN/30482-4/2016. ügyiratszámú iktatott beadványában előadta, illetve igazolta, hogy megfizetett a Hatóság részére 10.000 Ft összegű igazgatási szolgáltatási díjat. Csatolta továbbá a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára részére 2016. október 13-án, 11 óra 35 perckor küldött kifogását, valamint az annak átvételét igazoló, 2016. október 13-án, 14 óra 45 perckor küldött visszaigazolási értesítés másolatát. Előadta továbbá, hogy a Médiaszolgáltató a kifogására nem válaszolt.

A Kérelmező tehát a kifogásolt tájékoztatás közzétételétől számított hetvenkét órás határidőn belül fordult a Médiaszolgáltatóhoz, majd a közzétételétől számított tíz napon belül, azaz határidőben kezdeményezte a hatósági eljárást a Médiatanácsnál.

A Médiatanács a 2016. november 7-én kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/30482-5/2016. ügyiratszámú végzésével a Ket. 29. § (3) bekezdésének b) pontja szerint tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, továbbá kötelezte, hogy a végzés közzétételétől számított 8 napon belül terjessze elő – a végzés mellékleteként másolatban csatolt irattal, azaz a Kérelmező kiegyensúlyozottsági kérelmével kapcsolatos – álláspontját tartalmazó nyilatkozatát.

A Médiaszolgáltató jogi képviselője útján benyújtott nyilatkozata 2016. november 17-én, MN/30482-6/2016. ügyiratszámú, postai úton érkezett meg a Hatósághoz. Nyilatkozatában előadta, hogy álláspontja szerint a Kérelmező azt kifogásolta, hogy a Médiaszolgáltató a 2016. október 11-én 18.00 órától sugárzott „Tények” című hírműsorszámában hamis információt közölt a „Megl lehet a többség a módosításhoz” című hírblokkban. A Médiaszolgáltató előadta, hogy véleménye szerint a műsorszám egésze, ideértve annak kifogásolt hírblokkját is, sokoldalúan, tényszerűen, időszerűen, tárgyilagosan és kiegyensúlyozottan mutatta be a témát. A tárgybeli hírblokk témája az Alaptörvény módosítása volt; ennek körében a híryanag beszámolt a témában tartott ötpárti egyeztetésről, valamint a tervezett Alaptörvény módosítás tartalmáról. A hírblokk tájékoztatta a nézőket a kormány és az ellenzék (Jobbik) Alaptörvény módosításával kapcsolatos álláspontjáról.

A Kérelmező kérelme nem a fenti témához kapcsolódó álláspontot fogalmazott meg, hanem a hírblokkban elhangzott egyetlen állítás ténybeli pontatlanságát kifogásolta, azonban ezzel

kapcsolatban nem tartalmazza sem a Kérelmező, sem más személy eltérő álláspontját. Tekintettel arra, hogy a Kérelmező kifogása érdemben nem kapcsolódott a tárgybeli hírblokk témájához, valamint arra, hogy a Kérelmező nem a tárgybeli műsorszámmal kapcsolatban, a tájékoztatás kiegyensúlyozottságával kapcsolatban fogalmazott meg kifogást, így a Médiaszolgáltató álláspontja szerint a Kérelmező kifogása nem képezheti kiegyensúlyozottsági eljárás alapját. A Médiaszolgáltató előadta továbbá, hogy a Kérelmező kérelmében pontosan nem jelölte meg, hogy tartalmilag mely információ, álláspont megjelenítését kívánja, ezért már ezen indok, vagyis a hiányos kérelem alapján is a kérelem elutasításának van helye.

A Médiaszolgáltató nyilatkozatát a 2016. november 18-án, MN/30482-7/2016. ügyiratszám, postai úton benyújtott beadványában kiegészítette akként, hogy álláspontja szerint az Mttv. 12. § (2) bekezdésében, valamint az Smtv. 13. §-ában foglalt rendelkezések, illetve az Mttv. 181.§-ban szabályozott eljárás nem ténybeli pontatlanságok kijavítását, hanem érdemi álláspontok megjelenítését szabályozzák és a médiapluralizmus célját szolgálják, így a Kérelmező kifogása nem tartozik az eljárás tárgyi hatálya alá. A Médiaszolgáltató előadta továbbá, hogy a 2016. október 2-án megtartott népszavazás érvénytelenségéről és a szavazók pontos arányáról, számáról számos műsorban tájékoztatta a nézőket, így – többek között – az alábbi műsorokban is:

- A 2016. október 3-án 07:30-as kezdettel sugárzott hírekben is elsőként, vezető hírként szerepelt az arról szóló tájékoztatás, hogy érvénytelen lett a népszavazás. Az „Érvénytelen a népszavazás” címmel sugárzott hírblokkban elhangzott, hogy 43,35%-os volt a részvételi arány a kötelező betelepítésről szóló kvóta referendumon. A tárgybeli hírblokkban egyebekben megjelenítésre került három ellenzéki párt: az MSZP, a DK és a Jobbik népszavazás eredményével kapcsolatos álláspontja is.
- A 2016. október 3-án sugárzott „Mokka” című műsorban 07 óra 05 perces kezdettel közreadott Kósa Lajossal készült beszélgetésben Demcsák Zsuzsa műsorvezető azzal kezdte a beszélgetést, hogy érvénytelen lett a népszavazás.
- A fenti beszélgetést megelőző hírblokk felvezetésében (07:04-től) elhangzott, hogy „az ellenzék szerint viszont megbukott a kormány politikája...”
- A 2016. október 3-án sugárzott „Mokka” című műsorban Kovács Lászlóval készült és 06 óra 56 perctől sugárzott beszélgetésnek már a felvezetésében is elhangzott, hogy a népszavazáson a részvétel 43,3%-os volt, és a népszavazás érvénytelen volt, mely tény a nézők egyebekben a fent hivatkozott beszélgetésből is megismerhettek.
- A 2016. október 3-án 18:00 órai kezdettel sugárzott „Tények” című műsorban „Vita a népszavazásról” címmel 18:00 órától sugárzott hírblokk felvezetésében szintén elhangzott, hogy 43,35%-os volt a részvételi arány a kötelező betelepítésről szóló kvóta-referendumon.
- A 2016. október 3-án 18:00 órai kezdettel sugárzott „Tények” című műsorban 18:32:36-tól „Népszavazás a külföldiek szemével” címmel sugárzott hírblokkban is elhangzott, hogy a népszavazás érvénytelen volt, és ezért a nemzetközi sajtó, illetve a külföldi politikusok egy része a kormány kudarcának értékeli a 2016. október 2-i népszavazást.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja

A Kérelmező álláspontja szerint a Médiaszolgáltató megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményét a tárgyi műsorszámban közreadott azon híradással, mely szerint "a

választópolgárok több mint 98%-a nemet mondott a kényszerbetelepítésre". A Kérelmező véleménye szerint a közölt információ hamis. Erre tekintettel a Médiaszolgáltató elleni vizsgálat lefolytatását kérte, továbbá azt, hogy az objektív tájékoztatás jegyében a Médiatanács a következők közlésére kötelezze a Médiaszolgáltatót:

- 1) a népszavazás érvénytelen volt;
- 2) az érvényes szavazatok hány százaléka voksolt és mire;
- 3) mennyi érvénytelen;
- 4) és mennyi távolmaradó volt.

A Kérelmező utalt továbbá azon, a kifogásával kapcsolatos egyéb műsorszámokra is, melyeket a Médiaszolgáltató 2016. október 11-én – a jelen hatósági eljárás tárgyát képező hírműsorszámom kívül – közreadott.

2. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató TV2 adóján 2016. október 11-én 18 órakor közreadott „Tények” című műsorszám kérelemben foglaltakkal kapcsolatos, 18 óra 33 perc 34 másodperces kezdetű „Meglehet a többség a módosításhoz” címet viselő hírblokkjában a következők hangzottak el:

Hírolvasó: *„Egyetértés van a kormánypártok és a Jobbik között az Alaptörvény módosításában. Így várhatóan a parlament megszavazza majd az új alkotmányt. Ezt Kósa Lajos, a FIDESZ frakcióvezetője mondta az ötpárti egyeztetés után, amelyre egyébként sem az MSZP, sem az LMP nem ment el.”*

„Az ötpárti egyeztetésre érkeznek a képviselők. A FIDESZ által kezdeményezett találkozóra a frakcióval rendelkező pártok – így a KDNP, a Jobbik, az MSZP és az LMP – vezetői kaptak meghívást. Az MSZP és az LMP korábban már jelezte, hogy nem vesz részt az egyeztetésen.”

Tuzson Bence államtitkár: *„Magyarország területére idegen népesség nem telepíthető be.”*

Hírolvasó: *„Ez a lényege az Alaptörvény-módosításnak, melyet Orbán Viktor miniszterelnök az után kezdeményezett, hogy az október 2-ai kvótanépszavazáson a választópolgárok több mint 98%-a nemet mondott a kényszerbetelepítésre. Harrach Péter, a KDNP frakcióvezetője azt mondta kedd reggel a Kossuth-rádióban, hogy ők teljes mértékben támogatják a javaslatot. A Jobbik viszont szigorítana rajta.”*

Volner János: *„Egyrészt pontosítsuk azt a fogalmat, hogy mit értünk idegen állampolgárok betelepítése alatt...”*

Hírolvasó: *„Volner János szerint emellett arról is egyeztetni kell, hogy a betelepítésről szóló jogszabály sarkalatos legyen.”*

Volner János: *„Ne egy sima, parlamenti feles többséggel elfogadható törvény legyen, hanem egy olyan törvény, amely maga is kétharmados támogatáshoz kötött.”*

Hírolvasó: *„Kósa Lajos, a FIDESZ frakcióvezetője azt mondta, mindhárom frakció nyújtott be módosító javaslatot a szöveghez, de ezek leginkább csak jogtechnikai jellegűek. A fő tartalmi kérdésben egyetértés van.”*

Kósa Lajos: *„Ebben egyetértés volt, hogy a magyar országgyűlésnek kell arról döntenie, hogy nem magyar állampolgárok és nem európai uniós állampolgárok hogyan élhetnek Magyarországon.”*

Hírolvasó: *„A Jobbik támogatásával a kormánypártoknak meglenne az alkotmánymódosításhoz szükséges kétharmados parlamenti többség. Az Alaptörvényről várhatóan november 8-án szavaz majd az országgyűlés.”*

3. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint „Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámaival kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: „*időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel - ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket - foglalkozó műsorszám.*”.

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, tehát egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közzétevő műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül annak is van jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, annak feldolgozása, bemutatása milyen módon szerepelt benne, ez a körülmény pedig jelen ügy kapcsán is kiemelt szerepet játszik.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéstről” szóló tájékoztatásra. Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

A „Tények” a Médiaszolgáltató hírműsorszám, mellyel szemben egyértelműen fennáll a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége.

Az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának vizsgálata során a Médiatanács a hiányolt vélemény tekintetében az egyedi ügy tényállási elemei alapján elsődlegesen az alábbi szempontokat vizsgálja:

- a hiányolt vélemény releváns-e a közzétett tájékoztatás vonatkozásában,
- a hiányolt vélemény érdemben eltérő-e a közzétett álláspontokhoz képest, és
- a hiányolt vélemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató számára.

Amennyiben a Kérelmező által hiányolt álláspont a fenti feltételek bármelyikének nem felel meg, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértése megállapításának sincs helye. Jogsértés megállapítására tehát csak az említett három feltétel együttes teljesülése esetén van mód, azonban ebben az esetben is vizsgálni szükséges, hogy a kifogásolt műsorszámban egyedi jelleggel, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában valósult-e meg a tájékoztatás.

4. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, hogy az alapján a médiaszolgáltatónak minden egyes álláspontot minden műsorszámban meg kell jelenítenie, valamennyi szembenálló nézet bemutatására ugyanis nem minden esetben van lehetőség. Ezt az értelmezést erősíti meg az Alkotmánybíróság az 1/2007. (I. 18.) számú határozatában. A szabályozás célja ugyanis arra irányul, hogy a jogszabályi rendelkezések biztosítsák a közönség számára, hogy közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat.

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét üggyhez, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése. Egy álláspont kifejtése során ugyanis annak képviselője egyéb, a tárgyalt témához nem kapcsolódó – és így a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vizsgálatának szempontjából relevánsnak nem minősülő – véleményt is megfogalmazhat.

A fentiekre tekintettel tehát mindenképp a kifogással érintett tájékoztatás tárgyának, témájának meghatározása szükséges, ugyanis csak ennek alapján vizsgálható, hogy a kérelmező által megjeleníteni kért álláspont – illetve annak egyes tartalmi elemei – a műsorszámban elhangzottak szempontjából relevánsnak minősül-e. Azaz, amennyiben egy álláspont a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz közvetlenül nem kapcsolódik, a kiegyensúlyozottság vizsgálata szempontjából nem

minősülhet relevánsnak, ebből következően egy ilyen vélemény közzétételének hiánya nem vezethet a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelméhez sem.

Az érintett híradásban a Médiaszolgáltató arról számolt be, hogy egyetértés van a kormánypártok és a Jobbik között az Alaptörvénynek a 2016. október 2-ai népszavazásra tekintettel történő módosításában. A FIDESZ ötpárti egyeztetést kezdeményezett a tervezett módosításról, melyre az MSZP és az LMP nem ment el. A Médiaszolgáltató Tuzson Bence államtitkár szavait idézve tájékoztatta a nézőket, hogy az Alaptörvény-módosítás lényege az, hogy Magyarország területére idegen népesség nem telepíthető be. Harrach Péter, a KDNP frakcióvezetője szerint pártja teljes mértékben támogatja a javaslatot, a Jobbik viszont szigorítana rajta. Egyrészt annak pontosítását tartja szükségesnek, hogy mi értendő idegen állampolgárok betelepítése alatt, másrészt az is fontos, hogy az erről szóló törvény sarkalatos, azaz kétharmados legyen. Kósa Lajos elmondta, hogy mindhárom frakció (FIDESZ, KDNP, Jobbik) nyújtott be módosító javaslatot a tervezett szöveghez, de ezek leginkább csak jogtechnikai jellegűek, a fő tartalmi kérdésben egyetértés van. A Jobbik támogatásával valószínűleg meglenne a módosításhoz szükséges kétharmados parlamenti többség. Az Alaptörvényről várhatóan november 8-án szavaz majd az országgyűlés.

A tárgyi híradás lényegi mondanivalója tehát az volt, hogy az Alaptörvényt a kormánypártok módosítani kívánják. Ebben egyetért velük a Jobbik is, így vélhetően meglesz az ehhez szükséges kétharmados parlamenti többség. (Maga, a hírösszeállítás címe is - „*Meglehet a többség a módosításhoz*” – a híradás lényegi mondanivalójára utal.)

A Kérelmező véleménye szerint az az állítás, mely szerint *"a választópolgárok több mint 98%-a nemet mondott a kényszerbetelepítésre"*, hamis. Hiányolta továbbá annak közzétételét, hogy a népszavazás érvénytelen volt, az érvényes szavazatok hány százaléka volt igen és nem szavazat, továbbá mennyi érvénytelen szavazatot számoltak össze és mennyien maradtak távol a népszavazástól.

A Médiatanács a kérelemben foglaltak kapcsán a következőket állapította meg:

A Kérelmező által hiányolt álláspont, mely szerint a népszavazás érvénytelen volt (illetve erre tekintettel a tárgyi híradásban félmondatként elhangzott állítás - *"a választópolgárok több mint 98%-a nemet mondott a kényszerbetelepítésre"* - hamis) nem releváns a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz képest, ahhoz ugyanis közvetlenül, szervesen nem kapcsolódik. Tény, hogy a kormánypártok az Alaptörvény-módosítást a 2016. október 2-án lezajlott népszavazásra tekintettel kezdeményezték, a tárgyi híradás lényegi mondanivalója azonban nem az volt, hogy e népszavazás érvényesnek, vagy érvénytelennek minősült-e. A híradás lényegi mondanivalója ugyanis az volt, hogy az Alaptörvényt a kormánypártok módosítani kívánják, s ennek körülményeit taglalva tájékoztatta a Médiaszolgáltató a nézőket, hogy a Jobbikkal együtt vélhetően meglesz az ehhez szükséges kétharmados parlamenti többség.

A népszavazás érvényességének kérdése tehát a híradás lényegi mondanivalójához szervesen nem kapcsolódik, s a lényegi mondanivaló szempontjából szintén nem releváns az, hogy az érvényes szavazatok miként oszlottak meg, vagy, hogy mennyi volt az érvénytelen szavazat, illetve mennyien maradtak távol a népszavazástól.

A Médiatanács a kérelemben foglaltakra tekintettel - mely szerint *"a választópolgárok több mint 98%-a nemet mondott a kényszerbetelepítésre"* állítás hamis - megjegyzi továbbá, hogy a kiegyensúlyozottság a (még a korábbi jogszabálysöveg alapján kiforrott) bírói gyakorlat szerint olyan átfogó kategória, amely magában foglalja a sokoldalúság, tényyszerűség, időszerűség és tárgyilagosság részelemeket is (a tájékoztatásokkal szemben megfogalmazott sokoldalúság, tényyszerűség, időszerűség és tárgyilagosság követelményét ugyanis a jogalkotó 2013 áprilisában hatályon kívül helyezte, ezzel is egyértelművé téve, hogy a médiaszolgáltatóktól kizárólag a „kiegyensúlyozott” tájékoztatás követelménye kérhető számon). E részelemek azonban nem önálló tényállások (és így, önállóan hatósági eljárás megindításának alapjai sem lehetnek), hanem együttesen jelentik a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét. A pontatlan megfogalmazás, illetve a tényyszerűség hiánya tehát csak akkor értékelendő a jogsértés megállapításánál, ha az

egyben kiegyensúlyozatlan tájékoztatást eredményez. Egyéb esetben a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozásához – és a kiegyensúlyozott tájékoztatás médiaszabályozásbeli követelményének a sajtószabadság alapvető jogával ellentétes értelmezéséhez – vezetne, amennyiben a tájékoztatásban megjelent, annak lényegi mondanivalójához azonban szervesen nem kapcsolódó információk korrekciója, pontosítása is hatósági eljárás keretében vizsgálható és kikényszeríthető lenne.

A Kérelmező által sérelmezett állítás a következő mondatban hangzott el:

„Ez a lényege az Alaptörvény-módosításnak, melyet Orbán Viktor miniszterelnök az után kezdeményezett, hogy az október 2-ai kvótanépszavazáson a választópolgárok több mint 98%-a nemet mondott a kényszerbetelepítésre.”

A Médiatanács nem vitatja azt, hogy e pontatlan megfogalmazás módot adhatott arra, hogy a nézők egy részében – mint ahogy a kifogás benyújtójában is – azt a benyomást keltse, mintha a műsorban elhangzott információk szerint a népszavazás érvényes lett volna. Azonban az Smtv. alapveti rendelkezései – és különösen az Smtv. 13. §-ában foglalt arányosság követelménye – alapján a Médiatanács álláspontja szerint az esetlegesen, a nézők egy részében félreértést eredményező hírolvasói megfogalmazások kapcsán nem állapítható meg egy hírműsorzámban elhangzó tájékoztatás kapcsán a tényszerűség hiányán keresztül a kiegyensúlyozottság törvényi kötelezettségének megsértése.

Nem mellékes körülmény továbbá, hogy a Médiaszolgáltató – a nyilatkozatában foglaltaknak megfelelően – több, korábban sugárzott „Tények” című műsorzámban (is) beszámolt a népszavazás érvénytelenségéről, valamint az ellenzéki pártok véleményéről, például az alábbiak szerint:

2016. október 3-a, 7 óra 30 perc, „Tények reggel”:

Hírolvasó: *„Fél nyolc van, jó reggelt kívánok! Érvénytelen lett a népszavazás, de a szavazók elsöprő többsége nemmel válaszolt. 43,35%-os volt a részvételi arány a kötelező betelepítésről szóló kvóta-referendumon. Ebből 98,32% szavazott nemmel. Orbán Viktor a népszavazás eredményét nagyszerűnek nevezte. Arról is beszélt, hogy alkotmánymódosítási javaslatot nyújt be a parlamentnek, mert az emberek akaratát rögzíteni kell az Alaptörvényben. Molnár Gyula, az MSZP elnöke azt mondta, az alkotmányellenesen kiírt és eredménytelen népszavazást azzal tudná tetézni a FIDESZ, ha figyelmen kívül hagyná az érvényesség kritériumait. A DK elnöke szerint Magyarország és a demokratikus ellenzék vitathatatlan győzelmet aratott a kormány és a FIDESZ felett. A Jobbik szerint az érvénytelen népszavazás Orbán Viktor veresége, Vona Gábor pártelnök lemondásra szólította fel a miniszterelnököt.”*

2016. október 3-a, 18 óra, „Tények” (18:33:02):

Hírolvasó: *„Ki fél kudarcként, míg mások fél győzelemként értékelték a nemzetközi sajtóban a vasárnapi népszavazást. Az ismert nemzetközi hírügynökségek szerint a kudarccs, hogy nem volt érvényes a népszavazás, azonban a nemek elsöprő többsége a kormány sikerét mutatja...”*

A Médiatanács a fentiekben kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a kifogással érintett műsorzsám sugárzásával nem sértette meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, ezért az Mttv. 181. § (1) bekezdése alapján, a 182. § u) pontjában foglalt hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a kérelmet elutasította.

Tekintettel arra, hogy a tárgyi hatósági eljárás az Mttv. 181. § (6) bekezdése alapján díjmentes, a Hatóság a 10.000 – Ft összegű igazoltan megfizetett díj visszatérítéséről rendelkezett.

Az eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel. A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában, valamint az Mttv. 163. § (1) bekezdésében és a 181. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi. A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. §

(1) és (2) bekezdése tartalmazza. A jogi képviselővel eljáró fél, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet a Pp. 340/B. §-a és 397/I. § (2) bekezdés b) pontja alapján elektronikusan (úrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás igénybevételével) nyújthatja be a keresetlevelet a Médiatanácsnál.

Budapest, 2016. november 30.

A Médiatanács nevében

dr. Karas Monika
elnök

dr. Kollarik Tamás
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat